

3. መደበኛ የሆነውን ቃል ከሥሩ አስምሩበት።

ምሳሌ፡- አልበልቸም/አልበላሁም

ሀ. አልጣፈም/አልጻፈም

መ. በቅሎ/በእሎ

ለ. አልመጥቶም/አልመጣም

ሠ. ዴሞ/ደግሞ

ሐ. ጨስ/ቄስ

ረ. ክፈተኝ/ክፈትልኝ

4ኛ ቀን

ማንበብ

1. ለሚከተሉት ጥያቄዎች በቡድን ሆናችሁ በመወያየት መልሶችን በቃላችሁ ስጡ።

ሀ. ትምህርት በአንድ ህብረተሰብ ላይ የሚያመጣው ለውጥ ምንድን ነው?

ለ. ከአደጋ በፊት የሚደረግ ጥንቃቄ ለምን ይጠቅማል?

2. ለሚከተሉት ጥያቄዎች አጫጭር መልሶችን በቃላችሁ ስጡ።

ሀ. በምንባቡ ውስጥ ያሉ ጎጂ ተግባራትን ግለጹ።

ለ. ከምንባቡ ምን ተማራችሁ?

ቃላት

1. በሚከተሉት ቃላት ዓረፍተነገሮችን ሥሩ።

ሀ. መነጠረ

ለ. ቁልቁል

ሐ. መሸርሸር

መ. ብስባሽ

2. የሚከተሉትን ሐረጎች ፍቻቸውን ለንደኞቻችሁ በቃላችሁ ግለጹ።

ሀ. የፀሐይ ሃሩር

ለ. የደን መመናመን

መጻፍ

በቡድን ተወያይታችሁ “የደኖች መጨፍጨፍ የሚያስከትለው ጉዳት” በሚል ርእስ አንድ አንቀፅ ጻፉ።

ግለንባብ

ሠራተኞቹ

ቦጋለና ፋጡማ የመንግስት ሠራተኞች ናቸው። በባህልና ቱሪዝም ቢሮ ለብዙ ዓመታት ሠርተዋል። ከቱሪዝም የሚገኘውን የውጭ ምንዛሬ በሚገባ ያውቃሉ። በየዓመቱ በርካታ የውጭ ሃገር ጎብኚዎች ሲመጡ አይተዋል። በሥራ ዘርፋቸው ምክንያት በብዙ የኢትዮጵያ አካባቢዎች ተዘዋውረዋል። “ደኖችንና እንስሳትን በእንክብካቤ ይዞ በዘላቂነት መጠቀም” የሚለውን ሃሳብ ለሁሉም ሰው በማዳረስ ብዙ ሠርተዋል። በሄዱበት ሁሉ ስለደኖችና ስለፓርኮች አጠባበቅ ያስተምራሉ።

ስለኢትዮጵያ ብሔራዊ ፓርኮችና ደኖች አስፈላጊነት አዘውትረው ያስረዳሉ። በሃገራችን በርካት ያሉ ጥብቅ ደኖችና ፓርኮች መኖራቸውንም ያስተዋውቃሉ። የሰሜን ተራሮች ብሔራዊ ፓርክ፣ የነጭ ሣርና የአዋሽ ብሔራዊ ፓርኮች እንክብካቤ ከሚያስፈልጋቸው መካከል ጥቂቶቹ መሆናቸውን ይገልጻሉ። ጥብቅ ደኖችን መንከባከብ ዘላቂ ገቢ ከቱሪስቶች ለማግኘት እንደሚያስችልም ያስተምራሉ። ፓርኮችንና ደኖችን ለመንከባከብ ከሚያስችሉት መንገዶች አንዱ የቤት እንስሳትን በደኖች አካባቢ አለማሰማራት መሆኑን ያስገነዝባሉ። በአጠቃላይ ከደኖችና ፓርኮች ተጠቃሚ ለመሆን ደኖችን ከንክኪ ነጻ አድርጎ መከላከልና መጠበቅ አስፈላጊ መሆኑን አዘውትረው ይገልጻሉ።

በጥረታቸው መሰረት በአሁኑ ሰዓት በርካታ ቱሪስቶች ወደሃገራችን እየገቡ ነው። ጥረታቸውም እንደቀጠለ ነው። በደኖችና ፓርኮች አካባቢም ለውጦችን በዐይናቸው ማየት ችለዋል። እየሠሩት ባለው ጉዳይም መርካት ጀምረዋል።

1ኛ ቀን

ማዳመጥ

እጽዋትንና እንስሳትን መንከባከብ

ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት የሚከተለውን ጥያቄ በቃላትሁ መልሱ።
የዱር እንስሳት ለአንድ አገር ምን ጥቅም ይሰጣሉ?

ቃላት

በሚከተሉት ቃላት ዓረፍተነገሮችን ሥሩ።

- ሀ. ብርቅዬ
- ለ. ዝርያ
- መ. መንከባከብ
- ሠ. ማደን

ማጣመር

በሚከተሉት ቃላት ላይ “-አች” ወይም “-ዎች” በመጨመር ወደብዙ ቁጥር ቀይራችሁ ጻፉ።

- ሀ. ብልህ
- ለ. ቀይ
- ሐ. መሪ
- መ. ጀግና
- ሠ. አዋቂ

2ኛ ቀን

ማንባብ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት በጽሑፍ መልስ ስጡ።

- ሀ. የዱር እንስሳትን አለማደን ማለት ምን ማለት ነው?
- ለ. ፓርኮች ለሃገራችን የሚሰጡት ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ ምንድን ነው?
- ሐ. የምንባቡ ዋና መልእክት ምንድን ነው?

ቃላት

በ“ሀ” ክፍል ላሉት ቃላት ፍቻቸውን ከ “ለ” ክፍል መርጣችሁ አዛምዱ።

<u>ሀ</u>	<u>ለ</u>
1. ዘላቂ	ሀ. ቅያሬ
2. መክለል	ለ. ተደሰተ
3. በርካታ	ሐ. የማያቋርጥ
4. ረካ	መ. ማጠር
5. ለውጥ	ሠ. አያሌ

መጻፍ

“የዱር እንስሳትን የመንከባከብ አስፈላጊነት” በሚል ርዕስ ሁለት አንቀጾችን ጻፉ። በጽሑፋችሁ ውስጥ ትክክለኛ ስርዓተነጥቦችን ተጠቀሙ።

3ኛ ቀን

ማዳመጥ

እጽዋትንና የዱር እንስሳትን መንከባከብ

ቃላት

ለሚከተሉት ቃላት ባዳመጣችሁት ምንባብ መሰረት ተቃራኒ ፍቻቸውን በጽሑፍ ስጡ።

ሀ. ጨፈጨፈ	ለ. ወጪ	ሐ. ማጎልበት

መነጠል

በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ያሉትን ቅጥያዎች ከዋናው ቃል ነጥላችሁ ጻፉ።

ምሳሌ፡- አገሮች	አገር - ኦች
ሀ. ቢሮዎች	ሐ. ጊደሮች
ለ. መንደሮች	መ. ቀዮች

4ኛ ቀን

ማንበብ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች በምንባቡ መሰረት በጽሑፍ መልስ ስጡ።

- ሀ. ቦጋለና ፋጡማ የሚሠሩት የት ነው?
- ለ. ደኖች እንዳይጨፈጨፉ ምን መደረግ አለበት?
- ሐ. ጥብቅ ደኖችን መንከባከብ ለምን ይጠቅማል?

ቃላት

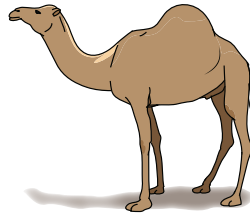
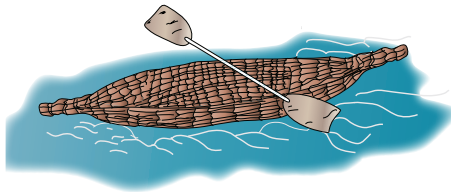
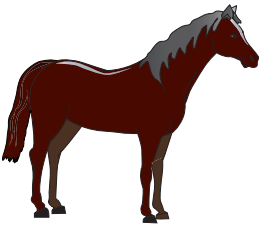
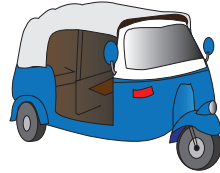
1. በሚከተሉት ቃላትና ሐረጎች ዓረፍተነገሮችን ሥሩ።
 - ሀ. ጥረት ለ. ወቅት ሐ. ጥብቅ ደን
2. የሚከተሉትን ቃላት ፍቺ በቃላችሁ ግለጹ።
 - ሀ. ቅርስ ለ. ብሔራዊ ሐ. አሰሪፀ መ. መሠረታዊ
3. በሚከተሉት ዓረፍተነገሮች ውስጥ የተሰመረባቸውን ቃላትና ሐረጎች ዐውዳዊ ፍቻቸውን ጽፋችሁ ለንደኞቻችሁ አንብቡ።
 - ሀ. በአርባ ምንጭ አካባቢ የሚራቡ አዞዎች አሉ።
 - ለ. እንስሳት ወደጎረቤት አገሮች ይሰደዳሉ።
 - ሐ. ጥብቅ ደኖችን መንከባከብ ያስፈልጋል።
 - መ. ደኖችን ከመጨፈጨፍ መቆጠብ አለብን።

መጻፍ

“የደኖች እንክብካቤ ጥቅም” በሚል ርዕስ ተገቢ ስርዓተነጥቦችን በመጠቀም ሁለት አንቀጾችን ጻፉ።

ግለንባብ

ባህላዊና ዘመናዊ መጓጓዣዎች

የመጓጓዣ ዓይነቶች ባህላዊና ዘመናዊ ተብለው በሁለት ይከፈላሉ። ባህላዊ መጓጓዣዎች ታንኳ፣ አህያ፣ ፈረስ፣ በቅሎና ግመል ናቸው። ከታንኳ በስተቀር ባህላዊ መጓጓዣዎች ጉልበት ለማግኘት ፉርሽካ፣ ጥራጥሬና ሳር ይመገባሉ። ታንኳ ግን ምንም ዓይነት ነዳጅ አይጠቀምም። ሁሉም ባህላዊ መጓጓዣዎች ሰውና እቃ ለማጓጓዝ የሚወስድባቸው ጊዜ ረጅም ነው።

ዘመናዊ መጓጓዣዎች የየብስ፣ የአየርና የውሀ ተብለው በሶስት ይከፈላሉ። የየብስ ዘመናዊ መጓጓዣዎች መኪና ታክሲ፣ ባጃጅ፣ ብስክሌት፣ አውቶቡስና ባቡር ናቸው። የአየር ዘመናዊ መጓጓዣዎች ደግሞ አውሮፕላን፣ ሄሊኮፕተር፣ ጀትና የመሳሰሉት ሲሆኑ ዘመናዊ የውሀ መጓጓዣዎች ደግሞ መርከብና ጀልባ ናቸው። ዘመናዊ መጓጓዣዎች መንገድ፣ ሀዲድ፣ የአየር ማረፊያ፣ ማኮብኮቢያና ውሃ ስለሚያስፈልጋቸው ከፍተኛ ወጪን ይጠይቃሉ።

“ከወጪ ቁጠባ አንጻር የሚሻለው ዘመናዊ ወይስ ባህላዊ መጓጓዣ ነው? የትኛውን የመጓጓዣ ዓይነት ትመርጣላችሁ?”

በዘመናዊ መጓጓዣዎች መካከል በአገልግሎት አንድነትና ልዩነት አለ። ለምሳሌ አውሮፕላን፣ ጀትና ሄሊኮፕተር ከአንድ ቦታ ወደሌላ ቦታ በአጭር ጊዜ ውስጥ ይደርሳሉ። ባቡር ደግሞ ዘግይቶ ይደርሳል። መርከብ ግን ከሁሉም ባነሰ ፍጥነት ይጓዛል።

ዘመናዊ መጓጓዣዎች በጥንቃቄ ካልተያዙ በሰዎችና በንብረት ላይ ከፍተኛ ጉዳት ሊያደርሱ ይችላሉ። በአንጻሩ ባህላዊ መጓጓዣዎች የሚያደርሱት ጉዳት የዘመናዊ መጓጓዣዎችን ያህል የከፋ አይደለም።

1ኛ ቀን

ማዳመጥ

ጥረትና ስኬት

ለሚከተሉት ጥያቄዎች መልስ በቃላትሁ ስጡ።

- ሀ. የእንጨት ሥራ ውጤቶች ምን ምን ናቸው?
- ለ. ከመንግስት አካላት ምን ተሰጧቸው?

ቃላት

ለሚከተሉት ቃላት ተቃራኒያቸውን በዕሁፍ ስጡ።

- ሀ. ስኬት ሐ. ማስገረም ሠ. ሽልማት
- ለ. አነስተኛ መ. ደስታ ረ. ቁጭት

መነጠል

የሚከተሉትን ቃላት ቅጥያቸውን ከዋናው ቃል ነጥላችሁ አሳዩ።

- ሀ. ትምህርታቸው ሐ. ድርጅትሽ ሠ. ጓደኞቻቸው
- ለ. ቤታችሁ መ. ወንበሮችህ ረ. ሠፈራችን

2ኛ ቀን

ማንበብ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት በጽሁፍ መልስ ስጡ።

- ሀ. የየብስ መጓጓዣ ዓይነቶች ምን ምን ናቸው?
- ለ. ዘመናዊ መጓጓዣ ዓይነቶች ምን ምን ናቸው?
- ሐ. በባህላዊና በዘመናዊ መጓጓዣ ዓይነቶች መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

ቃላት

1. የሚከተሉትን ቃላት ፍቻቸውን ጽፋችሁ አንብቡ።

ሀ. ፉርሽካ	ሐ. ጥራጥሬ
ለ. ማኮብኮብ	መ. አስከተሉ

2. የሚከተሉትን የመጓጓዣ ዓይነቶች አገልግሎት በቡድን በመወያየት በቃላችሁ ግለጹ።

ሀ. ታንኳ	ሐ. መርከብ	ሠ. ባቡር
ለ. ጀልባ	መ. ግመል	ረ. መኪና

መጻፍ

ከምትወዱት የመጓጓዣ ዓይነት አንዱን መርጣችሁ፣ ለምን እንደወደዳችሁት ተገቢ ስርዓተነጥብ በመጠቀም አንድ አንቀጽ ጽፋችሁ አንብቡ።

3ኛ ቀን

ማዳመጥ

ጥረትና ስኬት

የሚከተሉትን ጥያቄዎች ባዳመጣችሁት ምንባብ መሠረት በቃላችሁ መልሱ።

- ሀ. ሁለቱ እህትና ወንድም የሁለተኛ ደረጃ ትምህርታቸውን ካጠናቀቁ በኋላ በምን የስራ ዘርፍ ተሰማሩ?
- ለ. ባለታሪኮቹ የድርጅታቸውን ምርት ይዘው የት ሄዱ?

ቃላት

በሚከተሉት ዓረፍተነገሮች ውስጥ ከስራቸው የተሰመረባቸውን ቃላትና ሐረግ ዐውዳዊ ፍቺ ስጡ።

ምሳሌ፡- ጓደኛማቾቹ በሠሩት ሥራ ለሠፈራቸው ወጣቶች አርአያ ሆኑ።
(ምሳሌ)

- ሀ. ስለሚያቋቁሙት ድርጅት ማውጣት ማውረድ ጀመሩ።
- ለ. ልጆቹ የሥራ መልቀቂያ ደብዳቤ ከድርጅቱ ተቀበሉ።
- ሐ. የእንጨት ስራ ድርጅት ማቋቋም ፈለጉ።

መነጠል

1. ባለንብረትን አመልካችን ቅጥያዎችን ከዋናው ቃል ነጥላችሁ አሳዩ።

አልጋህ፣ አልጋሽ፣ ጠረጴዛችን፣ ወረቀቴ ፣ ወረቀታችሁ

2. በሚከተሉት ዐረፍተ ነገሮች ውስጥ ያሉትን ቃላት “ቅፅል ፣ ስም ፣ ግስ” በማለት ጻፉ።

ምሳሌ፡- ትልቅ ቁምሳጥን ሠሩ ።

ቅፅል	ስም	ግስ
ትልቅ	ቁምሳጥን	ሠሩ

ሀ. ሠፊ አልጋ ገዛ።

ሐ. ብዙ መኪና አሏቸው።

ለ. ትንሿ ወፍ ታምራሎች ።

መ. ትልቁ ወንበር ተሰበረ።

4ኛ ቀን

ማንበብ

1. በቡድን ሆናችሁ በሚከተለው ጥያቄ ላይ ተወያዩ።

ከባህላዊና ከዘመናዊ መጓጓዣዎች የቱን ትመርጣላችሁ? ለምን?

2. ለሚከተሉት ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት አጫጭር መልሶችን በቃላችሁ ስጡ።

ሀ. ፈጣን የመጓጓዣ ዓይነቶች ምን ምን ናቸው?

ለ. ከአንድ ቦታ ወደሌላ ቦታ ረጅም ርቀት በእግር መሄድን እንዴት ማስቀረት ይቻላል?

ሐ. ከፍተኛ ወጪ የማይጠይቀው የመጓጓዣ ዓይነት የትኛው ነው?

መ. ባህላዊ የመጓጓዣ ዓይነቶች የሚንቀሳቀሱት በምንድን ነው?

ቃላት

1. በሚከተሉት ቃላት ዓረፍተኛዎችን ሠርታችሁ አንብቡ።

ሀ. ጋሪ

ለ. ንብረት

ሐ. ሃዲድ

መ. ሸቀጥ

2. የሚከተሉትን ቃላትና ሐረጎች ፍቺ በቃላቸው አብራሩ።

- ሀ. የከብት መኖር
- ለ. አየር ማረፊያ
- ሐ. መመልከት

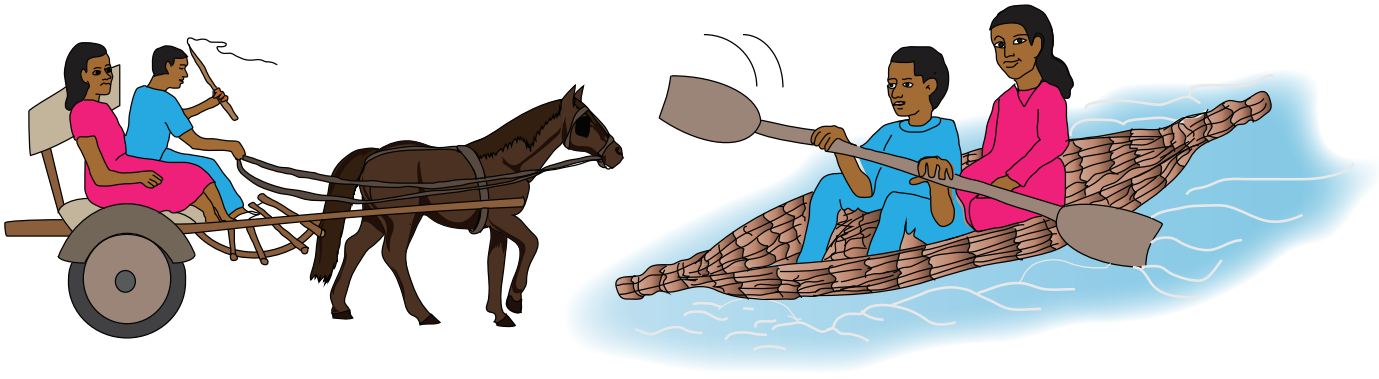
መጻፍ

የሚከተሉትን ዓረፍተነገሮች ተገቢ ስርዓተነጥቦችን ተጠቅማቸው እንደገና ጻፏቸው።

- ሀ. ውይ ለምን መጣሽ
- ለ. ፈተና ስለደረሰ ማንበብ አለብን
- ሐ. መምህሩ ለምን አታጠናም አለው
- መ. ማንበብ መጻፍ ማዳመጥና መናገር የቋንቋ ክህሎቶች ናቸው

ግለንግብ

ሐናና አየለ

ሐናና አየለ ጎበዝ ተማሪዎች ናቸው። የህብረተሰብ ሳይንስ ትምህርት በጣም ይወዳሉ። በትምህርቱም ጥሩ ውጤት ያስመዘግባሉ። በክፍል ውስጥ የተማሩትንና ወደፊት የሚማሩትን በማንበብ ይረዳዳሉ። አየለ ያወቀውን ለሐና ያስረዳታል። ሐና በበኩሏ የምታውቀውን ለአየለ ታስረዳዋለች። ከነሱ አቅም በላይ የሆነ ጥያቄ ሲገጥማቸው መምህራቸውን ይጠይቃሉ።

ነገር ግን ሁለቱም ስለባህላዊ መንገድ የነበራቸው እውቀት ውስን ነው። ይህን የእውቀት ውስንነት ለመሙላት አሰቡ። ቁጭ ብለው በሚጠያየቁበት ዛፍ ስር ተገናኙ። “አሁን መጠያየቅ እንችላለን” አለች ሐና። አየለ ጥያቄውን አስቀደመ።

“ባህላዊ መንገድ ምንድን ነው?” አላት። ሐናም፣ “ዕቃዎችና ሰዎች የሚጓጓዙበት ዘዴ ነው” ብላ መለሰችለት። ሐናም በተራዋ፣ “ባህላዊ መንገድ ምን ጠቀሜታ አለው?” ብላ አየለን ጠየቀችው። አየለም፣ “ከስር መሰረቱ ጀምሮ ትልቅ ኢኮኖሚያዊ ጠቀሜታ የነበረው፣ አሁንም ያለው፣ ሰዎች ወደገጠር፣ ወደከተማ፣ ለመመላለስ በሰፊው የሚጠቀሙበት፣ የግብርና ምርታቸውን የሚያጓጉዙበት ነው” በማለት መለሰላት።

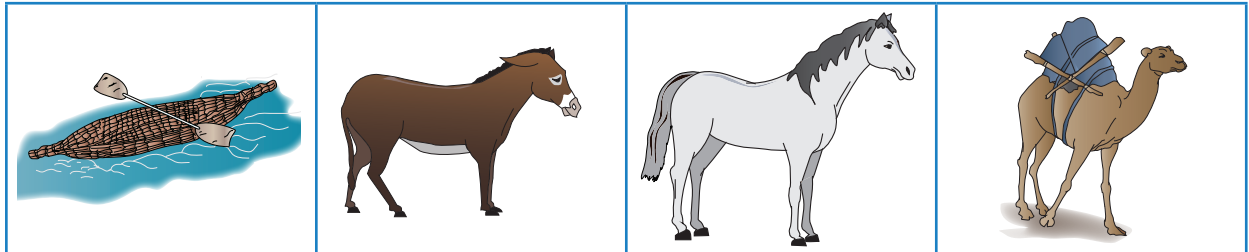
አየለም በተራው፣ “ባህላዊ መንገድ በስንት ይከፈላል?” አላት። ሐናም፣ “የየብስና የውሀ ተብሎ በሁለት ይከፈላል። የየብስ መንገድ የጋማ ከብቶችን (አህያ፣ ፈረስና

በቅሎን) ያጠቃልላል። በአሁኑ ሰዓትም ለአርሶአደሩ ከፍተኛ አገልግሎት በመስጠት ላይ ነው” ብላ መልስ ሰጠችው። ቀጥላም፣ “ግመል የበርሃ መርከብ የተባለችው ለምንድን ነው?” ብላ ጠየቀችው። “ግመል በበረሃ አካባቢ ያለውሃ ለረጅም ጊዜ ስለምትቆይ ነው። እግረመንገድን ስለጋራ ልንገርሽ። ጋራ በፈረስ ወይም በበቅሎ እየተጎተተ ሰውንና ዕቃን የሚያጓጉዝ ነው” አላት። ከዚያም አየለ “ባህላዊ የውሃ ላይ መጓጓዣ ምንድን ነው?” አላት። ሐናም፣ “ባህላዊ የውሃ ላይ መጓጓዣ ታንኳ ሲሆን፣ ሰዎች ዓሣ ለማጥመድ የሚጓጓዙበት ነው” ብላ መልስ ሰጠችው። በዚህ ዓይነት የነበረባቸውን የእውቀት ክፍተት በጋራ በመወያየት አሟሉ። በውይይታቸው ሁለቱም ተጠቃሚ በመሆናቸው ደስተኛ ነበሩ።

1ኛ ቀን

ማዳመጥ

ባህላዊ የመጓጓዣ ዓይነትና ጥቅሙ

ለሚከተሉት ጥያቄዎች ተገቢ መልሶችን በቃላትሁ ስጡ።

- ሀ. በአካባቢያችሁ ጋሪዎችን የሚጎትቱ እንስሳት የትኞቹ ናቸው?
- ለ. ከባህላዊ የመጓጓዣ ዓይነቶች ሁለቱን ጥቀሱ።

ቃላት

ለሚከተሉት ቃላት የመዝገበቃላት ፍቻቸውን በጽሑፍ ስጡ።

- ሀ. ማጥመድ ለ. ጎተተ ሐ. የብስ መ. አመረተ ሠ. ጋለበ

መነጠልና ማጣመር

1. በሚከተሉት ቃላት ውስጥ ያሉትን መድረሻ ቅጥያዎች ነጥላችሁ ጻፉ።
 - ሀ. ወረዳዎችን ሐ. ደብተራቸውን ሠ. ታንኳዎች
 - ለ. ዘመኖች መ. መልመጃዎች ረ. ወሮች
2. የባለንብረትነት አመልካች ቅጥያዎች ያሏቸው አምስት የተለያዩ ቃላትን ጽፋችሁ አንብቡ።

2ኛ ቀን

ማንበብ

ቀጥሎ ለቀረቡት ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት በጽሑፍ አጫጭር መልሶችን ስጡ።

- ሀ. “የዕውቀት ውስንነት” ማለት ምን ማለት ነው?

- ለ. በገጠር አካባቢ የጋማ ከብቶች አለመኖር የሚያስከትለው ችግር ምንድን ነው?
- ሐ. ባለታሪኮቹ ችግራቸውን የፈቱት በምን ዓይነት መንገድ ነው?
- መ. የባህላዊ መንገዶች የሚሰጧቸውን ጥቅሞች ግለጹ።

ቃላት

1. የሚከተሉትን ቃላት በዓረፍተነገሮች ውስጥ አስገብታችሁ በገቡበት ዐውድ መሠረት ፍቻቸውን በቃላችሁ ግለጹ።
 - ሀ. ቀደመ ለ. መወሰን ሐ. ለመደች መ. ተራ
2. ቀጥሎ ለቀረቡት ቃላት ተቃራኒ ፍቻቸውን በጽሑፍ ስጡ።
 - ምሳሌ ወጣ - ገባ
 - ሀ. አገኘ ለ. ቀደመ ሐ. ገጠመ መ. ዘመናዊ

መጻፍ

ሐናና አየለ ያከናወኗቸውን መልካም ተግባራት በአምስት ዓረፍተነገሮች በጽሑፍ ግለጹ።

3ኛ ቀን

ማዳመጥ

ባህላዊ የመንገድ ዓይነትና ጥቅም

የሚከተሉትን ጥያቄዎች በምንባቡ መሠረት በቃላችሁ መልሱ።

- ሀ. ባህላዊ የውሃ ላይ የመንገድ ዓይነት ምን ተብሎ ይጠራል?
- ለ. በበቅሎና በግመል መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?

መነጠልና ማጣመር

1. “ቅፅል፣ ስም፣ ግስ” ያላቸው አራት አጫጭር ዓረፍተነገሮችን ሥሩ።
2. ቀጥሎ የቀረቡትን ቃላት ቅጥያቸውን ከዋናው ቃል ነጥላችሁ ጻፉ።
 - ሀ. ዓይነቶች ለ. እቃዎች ሐ. ሥርዓቶች

4ኛ ቀን

ማንበብ

1. ቀጥሎ ለቀረቡት ጥያቄዎች አጫጭር መልሶችን በቃላትሁ ስጡ።

ሀ. ሰዎች እርስበርሳቸው ለመማማር የሚጠቀሙባቸው ዘዴዎች ምን ምን ናቸው?

ለ. ባህላዊ የመንገድ ዓይነቶችን ባህላዊ ያሰኛቸው ምንድን ነው?

2. ቀጥሎ ለቀረቡት ጥያቄዎች በምንባቡ መሰረት ትክክለኛውን መልስ በጽሑፍ ስጡ።

ሀ. በደጋማ አካባቢዎች በብዛት የሚያገለግል የጋማ ክብት ምን ተብሎ ይጠራል?

ለ. ታንኳ ለምን ያገለግላል?

ቃላት

ለሚከተሉት ቃላትና ሐረጎች ፍቻቸውን ከመዝገበቃላት ፈልጋችሁ በመጻፍ ለመምህራችሁ አሳዩ።

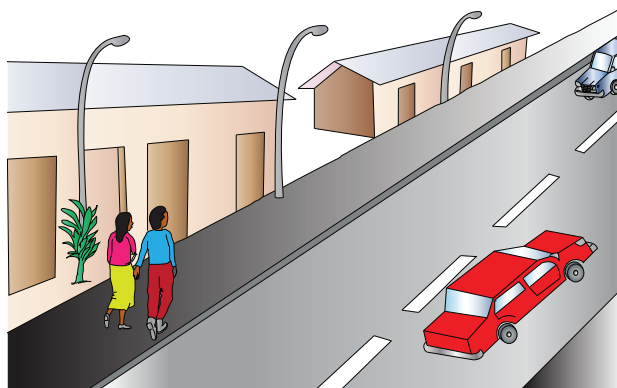
ሀ. አጠመዱ ለ. እግረመንገድ ሐ. ስር ሰደደ መ. መጎተት

መጻፍ

ከባህላዊ የመንገድ ዓይነቶች አንዱን መርጣችሁ ስለአገልግሎቱ አንድ አንቀጽ ጽፋችሁ አንብቡ።

ግለንባብ

ታሞ ከመማቀቅ...

በዓለም ላይ የሰውን ልጅ ሕይወት በመቅጠፍ ቀዳሚነቱን የያዘው የትራፊክ አደጋ ነው። በየዕለቱ አደጋ ሳይደርስ የሚውልበት ቀን የለም። በንብረትና በሕይወት ላይ የሚያደርሰው ጉዳትም ቀላል አይደለም። የትራፊክ አደጋ በርካታ ሰዎችን ያለጧሪ ያስቀራል፤ ለአካል ጉዳትም ይዳርጋል። ለሥነልቦናዊ ጉዳትም ያጋልጣል።

ለትራፊክ አደጋ አንደኛው ምክንያት ራሳቸው አሽከርካሪዎች ናቸው። አሽከርካሪዎች የመንገድ ምልክቶችን እያዩ፣ በተፈቀደ ፍጥነት መንዳት ሲገባቸው፣ ከልክ በላይ በመፍጠን ለጉዳት ይዳርጋሉ። በከፍተኛ ፍጥነት የሚያሸከረክር ሾፊር በድንገት ከፊት ለፊቱ እንስሳ ወይም ሰው ቢገባበት መኪናውን መቆጣጠር አይችልም። በዚህም ምክንያት ራሱንና ሌሎችን ሊጎዳ ይችላል።

አልኮል ጠጥቶ መንዳት የመኪና መገልበጥንና መጋጨትን ሊያስከትል ይችላል። በዚህም በርካታ ሰዎች ይሞታሉ፤ አጥንታቸው ይሰበራል፤ እግራቸው ይቆረጣል፤ ንብረታቸው ይወድማል። በዚህም ሳቢያ ቤተሰቦቻቸው ይበተናሉ፤ ለስደትም ይዳረጋሉ።

ስለሆነም የትራፊክ አደጋን ለመከላከል በቅድሚያ መንገዶችን ምቹ ማድረግ ያስፈልጋል። የትራፊክ ምልክቶችንም በተገቢው ሁኔታ መትከል ይገባል፤ ሾፊሮችንም ማሠልጠንና መቆጣጠር ተገቢ ነው። ከዚህም ባሻገር ከመጠን በላይ አለመጫን፣ ለእግረኛ ቅድሚያ መስጠት፣ ከሾፊር የሚጠበቁ ጉዳዮች ናቸው። እግረኞችም ቢሆኑ ሁልጊዜ የመንገዱን ግራ ጠርዝ መስመር ይዘው መሄድ ይኖርባቸዋል።

1ኛ ቀን

ማዳመጥ

መሬምና ስሎሞን

ቃላት

በቅንፍ ውስጥ ካሉት ቃላት መካከል ተስማሚውን ቃል መርጣችሁ ዓረፍተነገሮቹን አሟልታችሁ ጻፉ።

ሀ. ፖሊሱ የአደጋው መንስኤ ምን እንደሆነ _____ ።

(አጣራ፣ ለካ፣ ታዘበ።)

ለ. የአደጋው ደረጃ በጣም _____ ነው።

(አደገኛ፣ ክፉኛ፣ ከባድ)

ሐ. መንገዱ _____ የበዛበት በመሆኑ ለተሽከርካሪ አይመችም።

(ጥምዝ፣ ተጣጣፊ፣ ጠመዝማዛነት)

መነጠል

ቀጥሎ የቀረቡትን ቃላት ዋና ቃሉንና ቅጥያውን ነጥላችሁ ጻፉ።

ምሳሌ ልጆቻችን ልጅ - አች - አችን

ሀ. ላሞችሽ

ለ. ዘመዶቻችሁ

ሐ. ተማሪዎቹ

መ. ዶሮዎቹ

2ኛ ቀን

ማንበብ

በምንባቡ መሠረት ቀጥሎ የቀረቡትን ጥያቄዎች በጽሁፍ መልሱ።

ሀ. የትራፊክ አደጋ በሰዎች ላይ ሲደርስ ምን ያስከትላል?

